

Naturvernforbundet i Nord-Trøndelag  
Pb. 132  
7702 Steinkjer  
E-post: [rune.logstein@gmail.com](mailto:rune.logstein@gmail.com)

NVE  
Pb 5091 Majorstua  
0301 Oslo  
E-post: [nve@nve.no](mailto:nve@nve.no)

Steinkjer 1.7.2015

## **Høringsuttalelse til konsesjonssøknad for Røyrvasselva kraftverk i Røyrvik kommune i Nord-Trøndelag.**

### **1. Innledning – inngrepets omfang og landskapsmessige konsekvenser.**

Namdal Kraft AS søker om konsesjon for Røyrvasselva kraftverk i Røyrvik kommune i Nord-Trøndelag. Kraftverket forutsetter regulering av både Røyrvatnet og utløpselva Røyrvasselva. Elva renner østover og ut i den store Innsjøen Tunnsjøen etter noen få hundre meter, som allerede er regulert med flere store kraftutbygginger.

Kraftverket er planlagt med en installert effekt på 1,0 MW og vil gi en årlig energiproduksjon på 2,7 GWh. Fallhøyden mellom inntaket og kraftverket er på 76,5 m mellom kotene 432 moh til 356 moh.

Den regulerte elvestrekningen med redusert vannføring vil være på 1,3 km. Dagens middelvannføring er 690 l/s. Etter en regulering vil middelvannføringen det meste av året være 50 l/s, mens sommervannføringen oppgis til 130 l/s. Den regulerte vannføringen vil variere mellom 7,2 % og 18,8 % av opprinnelig middelvannføring.

Det er planlagt 380 m ny vei i området, som får en permanent bredde på 2,5 m.

Rørgata på 1,1 km graves ned i terrenget. I anleggsfasen vil et ryddebelte på 5-10 m prege landskapet.

### **2. Konsesjonssøknaden forutsetter regulering av Røyrvatnet.**

Konsesjonssøknaden forutsetter regulering av både Røyrvasselva og Røyrvatnet. Røyrvatnet er tenkt brukt som reguleringsmagasin, ved å bygge en betongdam med lengde 8 m og høyde 2 m der Røyrvasselva renner ut av vatnet. Vannspeilet vil bevege seg opp/ned med 1 m (+/- 0,5m) og får et annet hydrologiregime i løpet av året, enn hva dagens variasjoner i normalvannstand tilsier.

Vi kommenterer ikke nærmere her de økologiske konsekvensene et endra vannregime vil medføre generelt for hele Røyrvatnet som økosystem. Heller ikke problemene variasjonen i vannstanden vil medføre for plante- og dyrelivet i strandsonen, som følge av økt is-erosjon med endret hydrologi.

Naturvernforbundet går mot at det gis konsesjon til Røyrvasselva kraftverk. Spesielt går vi mot at det gis konsesjon til å demme opp Røyrvatnet og bruke det som reguleringsmagasin for kraftverket, fordi det er gjennomført mange store og små reguleringer av innsjøer, mindre vann og elver i dette området. Den samla reguleringsbelastningen blir for stor og vi mener NML § 10 om samla økosystembelastninger må komme til anvendelse i dette tilfellet.

I de neste punktene gjør vi rede for de mange kraftutbyggingene og inngrepene som har skjedd i vassdragsnaturen i dette fjellområdet.

### **3. Store naturinngrep i Røyrvik kommune som følge av reguleringene av de store innsjøene med tilhørende kraftutbygginger.**

I løpet av de siste 60 årene har det skjedd en rekke store reguleringer og kraftutbygginger i vassdragene i denne delen av Røyrvik og Namsskogan kommuner.

I 1970 ble Store Namsvatn regulert med demning i vest og med sterkt redusert minstevannføring i øvre del av utløpselva Namsen som resultat. Sammen med oppdemningen ble vannet fra Store Namsvatn ledet SSØ-over gjennom innsjøen Vekteren, som også er regulert med demning. «Røyrvikfoss kraftverk» mellom innsjøene Vekteren og Limingen i Røyrvik kommune, ble satt i drift i 1965 som en del av reguleringen. Kraftverket inngår i kraftutbyggingsprosjektet som går under betegnelsen «Kraftverkene i Øvre Namsen (KØN)».

Innsjøen Limingen tar nå imot vannet både fra Store Namsvatn og Vekteren og fungerer som reguleringsmagasin for all kraftproduksjon videre nedover i Namsenvassdraget.

I SSØ-enden av Limingen ble «Linnvasselv kraftverk» rett innenfor grensa til nabokommunen Lierne, satt i drift i 1962. Kraftverket drenerer sin del av vannforbruket fra Limingen SSØ-over inn i Sverige. I SV-enden av Limingen ble «Tunnsjø kraftverk» satt i drift i 1963. Kraftverket drives også av vann fra Limingen og slipper det ut i SØ-enden Tunnsjøen, som er naboinnsjøen i vest.

Tunnsjøen er regulert som vannmagasin gjennom tunneler til det største kraftverket i Indre Namdal, «Tunnsjødal kraftverk», som ligger vest i nabokommunen Namsskogan. Kraftverket ble satt i drift i 1963.

I 1986 ble innsjøen(e) Tunnsjøflyene også regulert inn i KØN med «Tunnsjøfoss kraftverk». Tunnsjøflyene er oppdemt med demning i vest. Tunnsjøelva som renner ut fra Tunnsjøflyene ble regulert i forbindelse med denne utbyggingen. Avløpsvannet fra kraftverket ledes derfor østover ut i det store reguleringsmagasinet Tunnsjøen. Utløpsvannet inngår dermed i kraftforsyningen til Tunnsjødal kraftverk.

Tunnsjøflyene er nærmeste nabo til den omsøkte kraftreguleringen av Røyrvatnet og Røyrvasselva. Den representerer derfor enda en nedbygging av vassdragsnaturen i dette sammenhengende naturlandskapet, hvor kommunegrensene til 3 kommuner møtes.

Naturvernforbundet mener derfor at NML § 10 om sumvirkninger av naturinngrep, i høyeste grad må komme til anvendelse i søknaden om regulering av Røyrvatnet og Røyrvasselva

De store reguleringene og kraftutbyggingene i KØN er framstilt i tabellen nedenfor.

Nr.	Kraftverk	Drift	Regulert innsjø (direkte og indirekte)	Regulert elv (direkte og indirekte)	Energi- produksjon (GWh)
1	Røyrvikfoss kraftverk	1962	Store Namsvatn, Vekteren	Øvre Namsen, Rørvikelva	96
2	Tunnsjø kraftverk	1963	Store Namsvatn, Vekteren, Limingen	Øvre Namsen,	138
3	Linnvasselv kraftverk	1963	Store Namsvatn, Vekteren, Limingen	Øvre Namsen, Linnvasselv	192
4	Tunnsjødal kraftverk	1963	Store Namsvatn, Vekteren, Limingen, Tunnsjøflyan	Øvre Namsen,	820
5	Tunnsjøfoss	1986	Tunnsjøflyan	Tunnsjøelva	27
<b>Sum</b>	<b>KØN</b>		<b>3 store og 1 mindre innsjøer</b>	<b>1 stor, 2 mellom-store elver</b>	<b>1273 GWh = 1,3 TWh</b>

Med i reguleringsbildet av Namsenvassdraget hører også de 4 elvekraftverkene Åsmulfoss, Aunfoss, Øvre Fiskumfoss og Nedre Fiskumfoss, som ligger på rekke og rad nedover i hovedelva Namsen. De benytter det samme vannet som kraftverkene i KØN. På ei strekning på mellom 5 mil fra Grong til Røyrvik, er det over mange år gjennomført en rekke reguleringer og kraftutbygginger, med store ødeleggelser av naturmangfoldet som resultat.

De store utbyggingene nedover i Namsen vises i tabellen under.

Nr.	Kraftverk	Konsesjonshaver	Årstall	Kommune	Energi- produksjon (GWh)
1	Nedre Fiskumfoss k.verk	NTE AS		Grong	240
2	Øvre Fiskumfoss k.verk	NTE AS		Grong	57
3	Aunfoss kraftverk	NTE AS		Grong	180
4	Åsmulfoss kraftverk	NTE AS			74
<b>Sum</b>					<b>551 GWh = 0,551 TWh</b>

#### 4. En rekke småkraft-konsesjoner er innvilget i nærområdet.

Det store utbyggingspresset på energiproduksjon i nærområdet, vises også gjennom småkraft-konsesjonene som er innvilget. Det gjelder Nyvikelva kraftverk, Gjersvika minikraftverk, Havnalselva

kraftverk, Kjeråa kraftverk og Seterfossen kraftverk. Selv om konsesjonene fordeler seg på de tre nabokommunene Røyrvik, Lierne og Namsskogan, ligger de med kort avstand i det samme naturlandskapet. Konsesjonene vises i tabellen nedfor.

Nr.	Kraftverk	Drift	Regulert elv	Kommune og konsesjonssøker	Energi-produksjon (GWh)
1	Nyvikelva kraftverk	2011	Nyvikelva ved Limingen	Røyrvik	5,1
2	Gjersvika minikraftverk	2005	Gjersvikelva ved Limingen	Røyrvik	1,2
3	Havdal kraftverk	2007	Havdalselva	Lierne	10,3
4	Kjeråa kraftverk	2012	Kjeråa	Namsskogan	11,0
5	Seterfossen k.verk	2010		Namsskogan	10,6
<b>Sum</b>					<b>48,5 GWh</b>

## 5. Namdal kraft AS har meldt inn eller konsesjonssøkt en rekke kraftprosjekter i dette området.

Namdal kraft AS har levert inn til sammen 6 konsesjonssøknader for småkraftverk på sin eiendom i nærområdene til Røyrvasselva kraftverk. Søknadsmengden bare fra denne ene søkeren vil medføre massiv nedbygging og forringelse av vassdragsnaturen i Namsskogan og Røyrvik kommuner. Søknadsomfanget vises i tabellen nedenfor.

Nr.	Kraftverk	Melding eller konsesjons - søkt	Årstall	Kommune	Energi-produksjon (GWh)
1	Røyrvasselv kraftverk	Konsesjonssøknad	2014	Røyrvik	2,7
2	Nedre Skorovass k.verk	Konsesjonssøknad	2014	Namsskogan	5,4
3	Øvre Gøndalselva k.verk	Konsesjonssøknad	2014	Namsskogan	5,1
4	Grønndalstjønna k.verk	Konsesjonssøknad	2014	Namsskogan	9,6
5	Øvre Skorovass k.verk	Konsesjonssøknad	2014	Namsskogan	4,6
6	Grøndalselva k.verk	Konsesjonssøknad	2014	Namsskogan	33,4
<b>Sum</b>					<b>60,8 GWh</b>

## 6. Omfattende søknadsmengde om småkraft-konsesjoner også fra andre aktører, som hver for seg har flere søknader inne til avgjørelse.

Andre aktører har også en omfattende søknadsmengde inne til konsesjonsbehandling. De 7 søknadene ligger i samme nærområde med kort avstand til omsøkte Røyrvasselva kraftverk. Søkerne

har hver for seg flere søknader inne, enten som søknader som er under behandling eller som ferdigbehandlede søknader som nylig har fått konsesjoner. Sammen med søknadsmengden til Namdal kraft AS, vil disse medføre en omfattende nedbygging av sidevassdragene i Namsenvassdraget.

Et av prosjektene har også en størrelse som må betegnes som en «større kraftutbygging», nemlig Trongfossen i Namsen med sine 117 GWh.

Oversikten over prosjektene vises i tabellen nedenfor.

Nr.	Kraftverk	Konsesjonssøker	Årstall	Kommune	Energi- produksjon (GWh)
1	Trongfossen kraftverk	NTE AS	2014	Namsskogan	117,0
2	Litlflåtadalselva k.verk	Ulvig Kiær AS	2014	Namsskogan	17,0
3	Flåttadalselva k.verk	Ulvig Kiær	2014	Namsskogan	33,2
4	Bjørrelva kraftverk	Ulvig Kiær AS	2014	Namsskogan	17,2
5	Storsteinåa kraftverk	Clemens kraft	2014	Namsskogan	14,9
6	Jotjønna kraftverk	Clemens kraft	2014	Namsskogan	5,2
7	Steinåa kraftverk	Mona og Kjell Asgeir Tronsnes	2014	Namsskogan	8,9
<b>Sum</b>					<b>213,4 GWh</b>

## 7. Fjellområdet har heller ikke gått fri for søknader om vindkraftutbygging.

Det foreligger 2 konsesjonssøknader for vindkraftutbygging, som bidrar til ytterligere press på nedbygging og ødelegging av dette flotte fjellandskapet. Søknadene vises i tabellen nedenfor.

Nr.	Kraftverk	Konsesjonssøker	Årstall	Kommune	Energi- produksjon (GWh)
1	Mariafjellet vindkraftverk	Vindkraft Nord AS	2012	Lierne	390
2	Grønndalsfjellet vindkraftverk	Vindkraft Nord AS	2012	Namsskogan	560
<b>Sum</b>					<b>950 GWh = 0,950 TWh</b>

## 8. Avslutning - NML § 10 om sumeffekter av naturinngrep.

§ 10 skal sikre at store tekniske inngrep i økosystemene blir sett i sammenheng og ikke behandles isolert hver for seg. Den sier følgende om hvordan økosystembelastninger skal vurderes:

**NML § 10.** (økosystemtilnærming og samlet belastning).

En påvirkning av et økosystem skal vurderes ut fra den samlede belastning som økosystemet er eller vil bli utsatt for.

I Namsenvassdraget er det allerede gjennomført omfattende vassdragsreguleringer og kraftutbygginger. Flere småkraft-konsesjoner er under behandling og enda flere står i konsesjonskø for å bli vurdert.

Som følge av det ber Naturvernforbundet om at NVE gjennomgår hver enkelt konsesjonssøknad i området kritisk, også den foreliggende søknaden i Røyrvasselva. Vi ber også om at § 10 i NML får særlig sterk vektlegging når denne konsesjonen skal avgjøres.

Samtidig ber vi om at saksbehandlingen internt i NVE blir spesielt godt samordnet både for nåværende og framtidige konsesjonssøknader i området, slik at intensjonene i § 10 i NML blir oppfylt.

Naturvernforbundet går mot at det gis konsesjon til Røyrvasselva kraftverk.

### Hilsen

#### Naturvernforbundet i NT

Rune Logstein  
(leder)

Oskar Folland  
(saksbehandler)

Mobil: 46611745

E-post: oskar.folland@ntebb.no